ISSN 2335-8408

GAMTOS IŠTEKLIŲ PAŽINIMAS IR PANAUDOJIMAS: EDUKACINĖ INTEGRUOTA ANGLŲ, GAMTOS IR IKT UGDYMO VEIKLA PRADINĖJE MOKYKLOJE ,,ĄŽUOLO VAIŠĖS“

Rasa Naujokienė
Šilutės Martyno Jankaus pagrindinė mokykla
El. paštas: *rasa.nauj@gmail.com*

Įvadas

Tvirtos sąsajos su realia aplinka, mokymasis ir gilinimasis į ją yra labai svarbios ir lengvinančios ugdymo(si) procesą sąlygos. Integruojant du ar daugiau dalykų, ne tik įgaliname ugdytinius sužinoti ir pritaikyti įvairias žinias, įgyti gyvenimui reikalingų gebėjimų (Gresnigt ir kt., 2014), bet tuo pačiu suteikiame galimybę patirti teigiamas emocijas bei sutvirtinti socialinius tarpusavio santykius.

Šiuolaikinis mokymas(is), ypatingai nukentėjęs nuo gyvo kontakto nebuvimo, kaip niekada, nebeįsivaizduojamas be bendravimo, bendradarbiavimo. Dar XX a. antroje pusėje, šveicarų psichologas J. Piaget (Žukauskienė, 2012) pažymėjo, kad vaikui nuo 7 iki 11 metų vis dar nėra lengva spręsti hipotetines, abstrakčias problemas, ypač, kai jos pateikiamos žodine išraiška. Šiuo amžiaus tarpsniu vaikui lengviau tai daryti, kai suteikiame pavyzdžius arba daiktus, kuriais galima naudotis aktyvaus pažinimo metu (Žukauskienė, 2012). Šiuolaikiška mokykla siejama su patrauklaus ugdymo(si) turinio kūrimu. Integruotos ugdomosios veiklos metu, ugdytinis turi galimybę panaudoti žinias, glaudžiai susijusias su jo aplinka ir įgytas įvairių mokomųjų dalykų metu (Vilkelienė, 2005). Informacinių kompiuterinių technologijų (IKT) naudojimas anglų kalbos ir gamtos edukacinėje integruotoje veikloje, pasirinktas tikslingai. IKT naudojimas turi didelį privalumą, nes mokiniai pasidaro aktyvesni ieškodami informacijos, sprendžia problemas savarankiškai, mąsto, kuri informacija reikalinga užduoties sprendimui. Mokiniai taip pat tampa labiau motyvuoti, nes mėgsta naudotis informacinėmis kompiuterinėmis technologijomis (Dickson ir kt., 2019). Visą integruotą veiklą įprasmina darbo kartu modelis. Dirbdami drauge, mokiniai turi progą sustiprinti savo pasitikėjimo savimi jausmą, išreikšti save, kontroliuoti savo emocijas, mokytis stebint kitų elgesį. Eigoje įgyjami ypatingai svarbūs bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai. Integruotas ugdymas įgyvendintas tuomet, kai atspindi esmines vertybes tokias, kaip asmenybės intelektualumą, emocijų kultūrą, valią, dorą, galimybę bendrauti ir bendradarbiauti (Vileikienė, 2005).

Šiame straipsnyje aprašoma edukacinė integruota pradinių ketvirtų klasių veikla, apima pirmosios užsienio kalbos – anglų, gamtos bei informacinių kompiuterinių technologijų mokomuosius dalykus. Pagrindinis tikslas – daugiausiai dirbant grupėse, sužadinti mokinių pažinimo ir patyrimo džiaugsmą, naudojant(is) IKT, tobulinti ir gilinti gamtos bei anglų kalbos žinias, komunikacinius gebėjimus, gerinti tarpusavio santykius.

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43

ISSN 2335-8408

Edukacinė integruota veikla

Pradinėje mokykloje mokiniai išmoksta įvairių medžių pavadinimus, tačiau pastebėta, kad natūralioje gamtoje sunkiai geba juos atskirti vieną nuo kito, ypatingai jų lapus bei vaisius. Šis pastebėjimas paskatino suteikti mokiniams gamtotyros, anglų kalbos bei informacinių kompiuterinių technologijų gebėjimų ugdymo galimybę, dalyvaujant integruotoje aktyvioje veikloje ir geriau pažinti, išsiaiškinti bei plačiau įsigilinti į pasirinkto medžio, kuris labai svarbus mūsų krašto kulinarijos paveldo istoriniuose šaltiniuose, ąžuolo struktūrą, jo lapų formą, vaisių pavidalą bei jų panaudojimą.

Veiklos idėja – ,,Ąžuolo vaišės“

Diskusijų su mokiniais metu, sužinota, kad nė vienas iš jų nėra girdėjęs apie mūsų krašto gerimą „Kafiją“.

- Istoriniuose šaltiniuose, Mažosios Lietuvos kulinariniuose įrašuose gilės buvo naudojamos gėrimo „Kafija“ gamybai.
- „Kafija“ buvo svabiausias lietuvininkų gėrimas, gaminamas iš vietinių gamtos žaliavų: gilių arba miežių, morkų ar cikorijų.
- Paskaninta pienu ir medumi, „Kafija“ buvo vaikų ir suaugusiųjų gėrimas pusryčių, priešpiečių arba pietų metu.

Tikslas – sužadinti mokinių pažinimo ir patyrimo džiaugsmą, naudojant(is) IKT, tobulinti ir plėsti gamtos bei anglų kalbos žinias ir komunikacinius gebėjimus bei gerinti tarpusavio santykius.

Uždaviniai:

- Ugdyti gebėjimą atskirti mokyklos ir aplink jos teritoriją augančius medžius.
- Išmokyti gebėti įvardinti juos gimtąja bei anglų kalbomis.
- Ugdyti gebėjimą sugrupuoti skirtingų medžių lapus ir vaisius.
- Skatinti nupiešti ir anglų kalba trumpai, pristatyti ąžuolą, jo lapus ir vaisius.
- Skatinti naudotis IKT, surasti informaciją apie ąžuolo vaisių panaudojimą mūsų krašte ir angliškai parašyti trumpą šio gėrimo receptą.
- Gebėti paruošti giles gėrimo gaminimui.
- Pabandyti pagaminti gėrimą.

Dalyviai:

Šilutės Martyno Jankaus pagrindinės mokyklos ketvirtų klasių mokiniai. Darbas vykdomas grupėse ir porose. Veiklos vykdymo trukmė – penkios anglų kalbos pamokos.

 https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43

ISSN 2335-8408

Pirmas etapas

Medžių, jų lapų bei vaisių paieškos, fotografavimas mobiliaisiais įrenginiais. Pirmasis veiklos etapas vykdomas mokyklos teritorijoje ir aplink ją. Darbas vyko 3–4 mokinių grupelėse. Buvo ieškoma skirtingų medžių, jie fotografuojami, aptariami pavadinimai, renkami lapai ir vaisiai (1 pav.). Identifikuojami medžiai pagal lapus ir vaisius (2 pav.).

1 paveikslas
Medžių stebėjimas, atpažinimas, fotografavimas, lapų ir vaisių rinkimas

2 paveikslas
Surinktų lapų ir vaisių identifikavimas

Visa surinkta informacija, užrašoma ant plastikinių lentelių, šalia surinktų medžių lapų ir jų vaisių (3 pav.). Angliški žodžių vertimai taip pat įtraukiami į duomenų lenteles. Klasėje diskutuojama, kuris medis yra laikomas didingiausiu. Nusprendžiama ieškoti daugiau informacijos apie jį (ąžuolą) ir išsiaiškinti, kodėl jis ypatingas mūsų kraštui.

3 paveikslas
Duomenų užrašymas ant plastikinių lentelių

ISSN 2335-8408

Antras etapas

Matytų ąžuolų piešimas ir visų sužinotų dalių atgaminimas / įtvirtinimas, išvardinant jas lietuvių ir anglų kalbomis (4 pav.). Piešimo darbų paroda ir pristatymas anglų kalba (6 pav. ir 7 pav.).

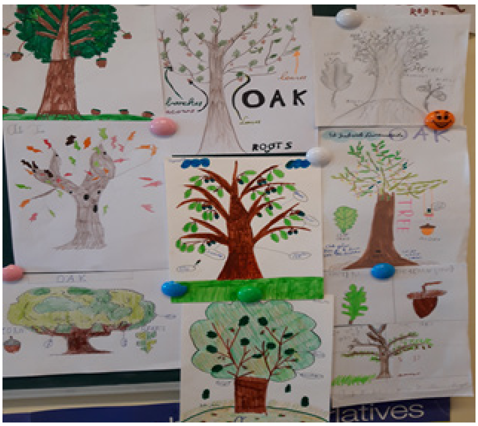
4 paveikslas
Ąžuolo piešimas

5 paveikslas
Ąžuolo dalių įvardijimas angliškai

6 paveikslas
Piešimo rezultatai

7 paveikslas
Ąžuolo piešinių pristatymas *anglų kalba*

Trečias etapas

Gamtinės žaliavos kvapas (9 pav.). Uostomos maltos gilės ir bandoma suprasti, kuo jos kvepia (10 pav.). Pasitelkus uoslės pojūčius, samprotaujama ir bandoma spėlioti, kam naudojamos gilės (11 pav. ir 12 pav.).

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43

ISSN 2335-8408

9 paveikslas
Uoslės pojūčių pasitelkimas

10 paveikslas
Samprotavimai apie maltos gilės kvapą

11 paveikslas
Dalinimasis mintimis ir jų užrašymas

12 paveikslas
Samprotavimai apie žaliavos panaudojimą

Ketvirtas etapas

Informacijos apie gilių panaudojimą ir receptus paieškos, pasitelkiant IKT: nešiojamus kompiuterius (13 pav.), mobiliuosius telefonus (14 pav.), stacionarius kompiuterius (15 pav.) ir planšetinius kompiuterius (16 pav.). Išanalizavus informaciją, žodynėlių ir Google vertėjo tinklapio pagalba, receptas parašomas užsienio kalba (17 pav. ir 19 pav.).

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43

ISSN 2335-8408

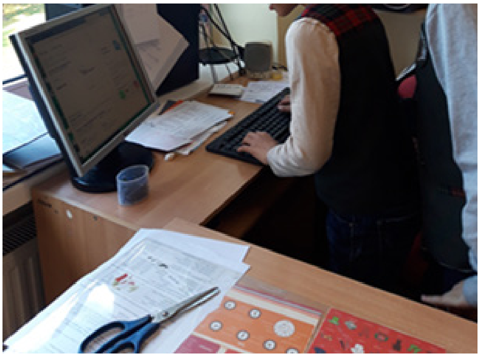
13 paveikslas
Nešiojami kompiuteriai informacijos paieškoms

14 paveikslas
Fotografijos mobiliaisiais telefonais

15 paveikslas
Stacionarūs kompiuteriai informacijos paieškoms

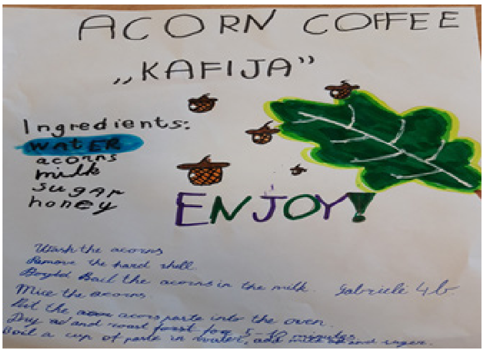
16 paveikslas
Planšetiniai kompiuteriai informacijos paieškoms

17 paveikslas
„Kafijos“ recepto rašymas anglų kalba

18 paveikslas
Angliškai parašytas „Kafijos“ receptas

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43

ISSN 2335-8408

Penktas etapas

Bandymas paruošti giles gėrimo ,,Kafija“ gamybai: gilės nuplaunamos, išlukštenamos, malamos kavamale (19 pav.).

19 paveikslas
Paruoštų gilių malimas

Moksleivių refleksija

Stebino mokinių atradimai, samprotavimai, pastebėjimai ir komentarai:

- Aš negalvojau, kad gilės valgomos. (M1);
- Man buvo linksma būti grupėje su (M5). (M2);
- Ar galima eiti į lauką per kitas pamokas? (M3);
- Galvojau, kad nevalgomos gilės. (M4);
- Man patiko, kad telefonus nešėmės į lauką mokymuisi. (M5);
- Aš tai nepatikėjau, kad giles reikia valgyti. (M6);
- Labai patiko rašyti ant lentelių. (M7);
- Man (M1) parodė, kaip ieškoti informacijos internete. (M8).

Apibendrinimas

Edukacinės integruotos veiklos, suteikia galimybę praturtinti ugdytinių mokomųjų dalykų žinias ir gebėjimus. Dalykų integravimas užtikrina pateikiamos temos patrauklumą. Dalykinės kompetencijos įgyjamos per užduotis, glaudžiai susijusias su gyvenimiška aplinka ir patirtimi. IKT motyvuoja ieškoti, sužinoti, išsiaiškinti. Gerėja mokinių skaitmeninis raštingumas, tobulinamas gebėjimas kritiškai naudotis informacinėmis kompiuterinėmis technologijomis, ieškant tinkamos informacijos. Aktyvus įsitraukimas į darbą grupėse ar porose, suteikia pasitikėjimo savimi ir kitu, jausmą. Tai skatina bendravimą ir bendradarbiavimą, ugdo empatiją, gerina tarpusavio santykius ir bendrą psichologinį klimatą. Edukacinės integruotos veiklos ugdymo turinys tampa artimesnis mokinio aplinkai, o tuo pačiu lengviau suvokiamas. Mokytis gamtoje – įdomu, malonu, sveika, tai taip pat skatina ją vertinti ir tausoti.

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43

ISSN 2335-8408

Pastaba

Straipsnyje publikuojamos R. Naujokienės fotografijos.

Literatūra

Dickson M., Fidalgo P., & Cairns, D. (2019). The 'S' and 'T' in STEM: Integrating science and technology in education in the UAE. In: Gallagher, K. (Eds), *Education in the United Arab Emirates* (pp. 95–111). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-13-7736-5_6

Gresnigt, R., Taconis, R., van Keulen, H., Gravemeijer, K., & Baartman, L. (2014). Promoting science and technology in primary education: A review of integrated curricula. *Studies in Science Education, 50*(1), 47–84. https://doi.org/10.1080/03057267.2013.877694

Vilkelienė, A. (2005). Integruotas ugdymas: disciplinų integralumas nūdienos kontekste. *Pedagogika,* 159–163. https://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2005~1367156740298/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content

Žukauskienė, R. (2012). *Raidos psichologija: integruotas požiūris*. Margi raštai.

Summary

EDUCATION ABOUT USE OF NATURAL RESOURCES: EDUCATIONAL INTERGRATED ACTIVITIES OF ENGLISH, WORLD AROUND US AND ICT SUBJECTS IN PRIMARY SCHOOL

Rasa Naujokienė
Silute Martynas Jankus Basic School, Lithuania

Progress of educational intergrated activities at a primary school is dependent on the level of students' involvement in teaching-learning process. Abstract ideas and topics might be complicated to grasp and comprehend at such young age. Therefore, intergration of subjects such as English, World Around Us lessons and ICT ensures the learning is less difficult and more approachable. Learning a foreign language at as much as possible natural environment filled with natural sources, incorporating assisstance of new technologies makes the process of teaching-learning very attractive and enables students not only to enrich knowledge, but also improve social and foreign language communication skills. Beeing in nature students feel at ease, stay curious, positive and active moreso they learn to value natural resources. Learning in groups encourages confidence, empathy and helps gaining crucial multilingual and social competence for further life.
Keywords: education, natural sources, multilingual/social competence

Cite as: Naujokienė, R. (2021). Gamtos išteklių pažinimas ir panaudojimas: edukacinė integruota anglų, gamtos ir IKT ugdymo veikla pradinėje mokykloje ,,Ąžuolo vaišės" [Education about use of natural resources: Educational intergrated activities of english, world around us and ICT subjects in primary school]. *Gamtamokslinis ugdymas bendrojo ugdymo mokykloje / Natural Science Education in a Comprehensive School, 27*, 43-50. https://doi.org/10.48127/gu/21.27.43